

EEN BETERE BIOTOOP BEGINT

BIJ JEZELF

Tekst Jeroen Koorevaar
Foto SBNL

Jeroen Koorevaar is werkzaam bij Adviesbureau E.C.O. Logisch (www.eco-logisch.com). Voor inventarisatie en monitoren van (beschermde) flora/fauna en advies over toepassing van Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet bij projecten op gebied van ruimtelijke ontwikkeling.

Heeft u ook een eenvoudig uit te voeren maatregel om de biotoop te verbeteren? Mail uw tip naar redactie@jagersvereniging.nl o.v.v. biotooptip en wellicht wordt uw tip in een volgende editie vermeld. U ontvangt dan een zaadmengsel met inheemse soorten voor de aanleg van een stukje bloemrijk grasland of akkerrand.

Het agrarisch cultuurlandschap verliest door schaalvergroting steeds meer kleine elementen. Ruigten, struiken, heggen, wildakkers en faunaranden bieden dekking en voedsel voor het wild en vele andere diersoorten. In overleg met de grondgebruiker kan vaak met een kleine ingreep het landschap aantrekkelijker worden gemaakt voor de fauna. Ecoloog Jeroen Koorevaar geeft praktische tips.

Wat ga ik doen?

Heggen en hagen zijn er in vele vormen en maten. Afhankelijk van de regio bestaan heggen uit een combinatie van meidoorn, roos, hazelaar en sleedoorn. Wanneer de heggen worden gelegd of gevlochten, ontstaat een structuur in het landschap die dekking en voedsel biedt waar u zelf uit kunt oogsten en waar vogels en kleine zoogdieren van profiteren. Bovendien kan een goed gevlochten heg langs een akker een natuurlijke kering vormen voor grofwild.

Voor welke soorten?

Heggen bieden nestlocaties voor een diversiteit aan broedvogels. Fazant en patrijs broeden graag in de dekking die heggen geven. De diverse vruchtdragende struiken bieden door het jaar voedsel. Reeën kunnen snoepen van de knoppen, bijen en andere insecten van het stuifmeel en in het najaar vormen de vruchten voor trekvogels als de kramsvogel en koperwiek een welkome bron van voedsel. Ook kunnen hele vluchten van huismussen of spreeuwen als het ware verdwijnen in een haag als een sperwer het op ze heeft voorzien.

Waar?

Heggen kunnen onder andere worden gebruikt als windvang langs een boomgaard, als afscheiding van percelen langs akkers en velden of in kleinere vorm rondom het erf. Hagen op het erf zijn vaak netjes geschoren en niet heel breed. Hagen die als windvang om een boomgaard dienen, zijn doorgaans even hoog als de fruitbomen die beschut worden en worden strak geschoren. Buiten het erf kunnen de soorten in de haag meer ruimte krijgen zich te ontwikkelen.

Wanneer?

De struiken die de haag gaan vormen, kunnen in de periode van november tot half maart gepoot worden. Kies bij voorkeur een periode zonder vorst, zodat de struiken beter aanslaan.

Haag plaatsen

Wanneer een haag in een greppel of droge sloot wordt geplaatst, spreekt men van een verzonken haag. Deze is in het bijzonder geschikt om in een open landschap zichtlijnen te behouden en toch dekking en voedsel te bieden voor onze fauna.

Hoe ga ik te werk?

Plant de struiken lijnvormig of, wanneer een bredere haag wordt nagestreefd, in driehoeksverband. Ga uit van ongeveer drie struiken per strekkende meter. Kies voor struiken die in uw regio in het landschap voorkomen, zodat de haag echt een onderdeel van het landschap wordt. Wanneer de haag geen barrière hoeft te vormen, kan worden volstaan met elke 2-3 jaar snoeien in het gewenste formaat. Voor een haag die op termijn een barrière gaat vormen, moeten scheuten van de struiken worden gevlochten. Hiervoor zijn verschillende technieken, zoals het vlechten van nieuwe scheuten, het gebruik van rijshout (wilgenschermen) bij de aanplant en het leggen van de heg, waarbij de stammen van de struiken als het ware op elkaar gestapeld worden. Doordat nieuwe scheuten naar het licht zullen groeien, vormen gevlochten en gelegde hagen op den duur praktisch ondoordringbare obstakels. Laat bij het snoeien waar mogelijk een struik wat hoger groeien tot een hoogte van circa drie meter. Dit vormt een uitkijkpunt van waaruit vogels als torenvalk, klauwier en vliegenvangers kunnen jagen. •

Voor meer informatie over het vlechten van heggen en de verschillende soorten struiken die u hiervoor kunt gebruiken: www.neerlandstuin.nl/algemeen/vlechtheg.html